ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

BİR AŞK Leyla ve Mecnun

FUZULİ

Uyarlayan - Yöneten
Pınar Arık

Türkçe Sadeleştiren
Muhammed Nur Doğan

Törensel Tiyatro

Esen Poyraz
Pınar Arık
Hüseyin Şen

YÖNETMEN YARDIMCISI Sıla Can Budak **KOREOGRAFİ** Ahmet Şamil Erkoçak
AYİN HAREKET DÜZENİ Naci Bayraktaroğlu **SEMA DÖNÜŞ EĞİTİMİ** Sercan Çelik
IŞIK Hüseyin Tokyol **KOSTÜM** Nuri Arslantaş **MÜZİK DÜZENLEME** H. Uğur Önlü
GÖRSEL TASARIM Mustafa Uluyol - Hüseyin Altunlu

YAZAN
Fuzuli

TÜRKÇE SADELEŞTİREN
Muhammed Nur DOĞAN

UYARLAYAN - YÖNETEN
Pınar ARIK

YÖNETMEN YARDIMCISI
Sıla Can BUDAK

KOREOGRAFİ
Ahmet Şamil ERKOÇAK

AYİN HAREKET DÜZENİ
Naci BAYRAKTAROĞLU *(Eskişehir Mevlevihanesi Semazenbaşı)*

DÖNÜŞ PERFORMANS EĞİTİMİ
Sercan ÇELİK

OYUNCULAR
Esen POYRAZ - Pınar ARIK - Hüseyin ŞEN

MÜZİSYENLER
Deniz ALADAĞ (Ney) - Egemen KALKAN *(Kanun)* - Emirhan SERTYALÇIN *(Kudüm)*

SESLENDİRME
Hüseyin ŞEN - Fatih PAZVANTOĞLU - Esen POYRAZ - Gülşah ERARAÇ - Pınar ARIK

IŞIK
Hüseyin TOKYOL

KOSTÜM
Nuri ARSLANTAŞ

MÜZİK DÜZENLEME
H. Uğur ÖNLÜ

GÖRSEL TASARIM
Mustafa ULUYOL - Hüseyin ALTUNLU

SES KAYIT
Can GÜLCAN

IŞIK - EKRAN - SES KUMANDA
Ahmet Şamil ERKOÇAK - Gülşah ERARAÇ - Sıla Can BUDAK

PROJE EKİBİ

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ
Dr. Öğr. Üyesi Pınar ARIK

DANIŞMANLAR
Prof. Dr. Abdülkadir ERKAL - Prof. Dr. Ekrem DEMİRLİ - Dr. Öğr. Üyesi Vahdet Yasin AKYÜZ

ARAŞTIRMACILAR
Prof. Dr. Dilek ZERENLER - Prof. Dr. Elvan GÜNEL - Dr. Öğr. Üyesi Fatma KANDEMİR ŞAHİN - Arş. Gör. Dr. Esen POYRAZ

BURSİYERLER
Dr. Mustafa ULUYOL - Öğr. Gör. Ahmet Şamil ERKOÇAK - Arş. Gör. Mustafa ÇAKIR - Sıla Can BUDAK

BIRAŞK Leyla ve Mecnun

TÜBİTAK ARDEB 1001 programı kapsamında yürütülen “Sema Ayininin İslam Tasavvufu Felsefesi ve Törensel Tiyatro Açısından İncelenmesi ve Bir Uygulama Modeli: Fuzuli’nin ‘Leyla ve Mecnun’ Eserinin Sahnelenmesi” adlı bu projede, tiyatro sanatının gelmiş olduğu noktada, ortaya çıkışındaki dinsel işlevini kaybetmiş olmasına ilişkin sorunların çözümüne yönelik, çağdaş bir törensel tiyatro uygulaması gerçekleştirilmektedir. Projede, uygulamaya yerel bir unsur olarak kaynaklık eden sema ayininin ve içinde barındırdığı İslam tasavvufu felsefesine ait sembolik anlamların, Fuzuli’nin ‘Leyla ve Mecnun’ mesnevisindeki tasavvufi aşk hikâyesi ile bir arada kullanılması ve alternatif bir sema ayini gösterisinin sunulması amaçlanmıştır.

Mevlevilerin bir ibadet biçimi olan Sema Ayinini; Başlangıç Ritüeli, Devr-i Veledi, 4 Selam Dönüşleri ve Bitiş Ritüeli olarak bölümlemek mümkündür. Orijinal bir sema ayininde semazenlerin beyaz tennureleri ile dört seferde yaptıkları dönüş bölümleri bu gösteride, “Leyla ve Mecnun” hikayesindeki Mecnun’un hakikat yolculuğu olarak ele alınmıştır.

Şair ve aynı zamanda bir mutasavvıf olan Fuzuli’nin 1536 yılında, mesnevi biçiminde kaleme aldığı, 3.098 beyitlik tasavvufi aşk hikâyesi, bu proje kapsamında Leyla, Mecnun ve Fuzuli olmak üzere üç kişiden oluşan bir törensel tiyatro metni haline getirilmiştir. Fuzuli’nin bu eserinin oyun metni olarak seçilmiş olmasının nedeni, Divan edebiyatının en temel temalarından biri olan “aşk” kavramıyla bağlantılıdır. İslam Tasavvufu’ndaki ilahi hakikatleri ve sırları açıklamak amacıyla yazdığı eserde Fuzuli, Leyla karakteriyle, hakikatin sırrının sembolü olan Allah’ın sıfatlarını ve Mecnun karakteriyle de insan ruhunun sembolü olan, Allah’tan ayrı düşmüş, O’nu arayan ve O’na kavuşma yolunda zorluklara katlanan kişiyi anlatmak istemiştir. Beşerî aşktan yola çıkılarak anlatılan, insanın evrendeki varoluş amacı ve mutlak yaratıcı ile “Bir ve Bütün Olma” düşüncesindeki “aşk” kavramı, eserdeki tarihsel gerçeklikten bağımsız olarak ele alınıp yeni bir kurguyla, evrensel nitelikte bir tema olarak işlenmiştir. Bu anlamda sema ayinindeki tasavvufi düşünceyle beraber kurgulanan ‘Leyla ve Mecnun’ hikâyesindeki yolculuk, insanoğlunun Tanrı ile olan bağının önce kopması, sonra onun farkına varması ya da yeniden keşfetmesi ve nefislerinden kurtularak bağı yeniden kurması, O’nunla bir ve bütün olması sürecini ele almaktadır.

Proje Yürütücüsü
Dr. Öğr. Üyesi Pınar ARIK

Sanatçının gizli kalmış güzellikleri ortaya koyma ve kendisiyle beraber seyirciye de bunu keşfettirme halindeki dünyayla kurduğu ilişki ile bir mistiğin öte dünya ile kurduğu ilişkinin aynı kalp yolundan geçtiğini ifade eder Cavit Sunar "Tasavvuf Tarihi" kitabında.

Bir tiyatro sanatçısı olarak bu projeyi gerçekleştirme isteğimin öncelikli nedeni bu "keşif ve keşfettirme" halinden kaynaklanıyor aslında. Bundan birkaç yıl önce Konya'da düzenlenen Şeb-i Arus etkinliklerinde ilk kez canlı olarak katılma fırsatı bulduğum sema ayininde başladı bu keşif yolculuğu. Hem mesleğim olan tiyatro sanatı hem de yaşam ile ilgili sorduğum sorular bu yolculuğa çıkmama vesile oldu.

Bu sorular aracılığıyla tiyatronun kökenindeki icracı ile izleyen arasındaki "bir ve bütün olma"ya dayalı kaybolan dinsel işlev ve "Ben"in dışında insanoğlu olarak yaşamdaki varlık nedenlerimiz "Bir"lik kavramına ulaştırdı beni. Böylece keşfettiklerimi mesleğim aracılığıyla sizlerle birlikte yaşama ve paylaşma arzusu doğdu içimde. Bu amaçla hem proje hem uygulama ekibimle beraber gerçekleştirdiğimiz bu gösteride, belki de en çok ihtiyacımız olan bir dönemde, sizlerle birlikte hatırlamak istedik unuttuklarımızı, Allah'ı, aşkı, ölümü, yaşamı, inanmayı, teslimiyeti, "Bir" olabilmeyi ve bir "yol"da olduğumuzu...Canlılar arasında "en güzel kıvamda yaradılmış olan" insanın bu yolculuktaki varlık nedenini... Nefsani ve ruhani seçimlerimizle şekillendirdiğimiz bu hayatın aşk yolundan geçtiğini...Sevgili'ye bilgi, irfan, felsefe yönüyle beraber bir de sevgi ile, aşk ile, Mecnun gözüyle bakabilmeyi... İşte şimdi vakti geldi. Şifa olması dileğiyle... Dinle...

Yönetmen
Pınar ARIK

BIRAŞK Leyla ve Mecnun

Pınar ARIK (*Leyla*)

1981 Bursa doğumlu Dr. Öğr. Üyesi Pınar Arık, lise yıllarında Bursa Ahmet Vefik Paşa Devlet Tiyatrosu ve bazı özel tiyatrolarda başladığı tiyatro etkinliklerine 2000 yılında konservatuvarın yetenek sınavını kazanana kadar devam etti. 2004 yılında Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü'nden mezun olduktan sonra, 2004-2005 sezonu boyunca şimdiki adı Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu olan Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Tiyatrosu'nda çeşitli oyunlarda görev aldı. 2005 yılında Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2007 yılında Fransa'nın Montpellier şehrinde bulunan Paul Valéry Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı ve "Sirk Sanatının Oyunculuk Sanatına Katkıları / Aktör-Akrobat" adlı yüksek lisans tezini yazdı. 2012 yılında W. Shakespeare'in Macbeth tragedyasını, tek kişilik hikâye anlatıcılığı (Meddah) üslubuyla "Adam Öldürmeyi Macbeth Oyun mu Sandın" adıyla uyarlayıp oynadı. Bu oyunla ulusal ve uluslararası çeşitli festivallere katıldı. 2014 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde Sanatta Yeterliğini (Doktora) tamamlayarak "Geleneksel Türk Gösteri Sanatlarındaki Sirk Ögelerinin Çağdaş Tiyatro Oyunculuğunda Kullanımı ve Bir Uygulama: Güngör Dilmen'in 'Deli Dumrul' Oyunu" adlı tezi yazıp uygulamasını gerçekleştirdi. 2018 yılında ise Dario Fo ve Franca Rame'nin yazdığı "Yalnız Kadın" adlı tek kişilik oyunda rol aldı. Halen Anadolu Üniversitesi bünyesinde akademik ve sanatsal çalışmalarına devam etmektedir.

Esen POYRAZ (Mecnun)

Munzur Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalışan Esen Poyraz 1984 yılında Divriği'de dünyaya geldi. Sivas Atatürk Kültür Merkezi Amatör Tiyatro Topluluğu'nda tiyatroyla tanıştı. 2002 yılında Sivas Selçuk Anadolu Lisesi'nden mezun oldu. 2003 yılında Pera Güzel Sanatlar Tiyatro Bölümü'nde oyunculuk eğitimine başladı. 2009 yılında Maltepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Oyunculuk Bölümü'nden mezun oldu. İstanbul Büyük Şehir Belediyesi (İSMEK) bünyesinde diksiyon ve tiyatro dersleri verdi. 2011 yılında Gerçek Tiyatro topluluğunu kurucuları arasında yer aldı. 2013 yılında Munzur Üniversitesi GSF Oyunculuk Bölümüne araştırma görevlisi olarak atandı. 2015 yılında Anadolu üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünde başladığı yüksek lisans eğitimini "Cem törenleri ile tiyatro sanatının yapısal özelliklerinin karşılaştırılması ve yeni bir yaklaşım önerisi" başlıklı teziyle tamamladı. 2022 yılında yazıp, yönettiği ve Eskişehir tren garında sahnelenen "Son İstasyon Eskişehir" oyunuyla Eskişehir Sanat Derneği 2022 tiyatro ödülünü aldı. 2024 yılında sanatta yeterlik eğitimini "Behiç Bey: Belgesel İçerikli Mekânsal Tiyatro Uygulaması" başlıklı teziyle tamamladı. Anadolu Üniversitesi Halkbilim ve Araştırmaları Merkezi danışma kurulu üyesi olan Poyraz, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinde Alevi Bektaşi Kültürü üzerine yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

Hüseyin ŞEN *(Fuzuli)*

Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuarı Sahne Sanatları bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışan Hüseyin Şen, 1976 yılında Bingöl'de dünyaya geldi. 2007 yılında Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nin Tiyatro Tarihi ve Kuramları bölümünden mezun oldu. Yüksek Lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi'nde tamamlamış olup, halen Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde tiyatro alanında sanatta yeterlilik eğitimine devam etmektedir.

CANLI MÜZİKLER

“Naat-ı Şerif” *(Söz: Mevlâna Celaleddin-i Rumi / Beste: Buhûrîzâde Mustafa Itrî)*

“Acemaşîrân Ney Taksimi”

“Acemaşîrân Peşrev *(Beste: Neyzen Salih Dede)*

“Acemaşîrân Saz Semâî” *(Beste: Udi Mısırlı İbrahim Efendi)*

“Uşşak Ney Taksimi”

“Ben Yürürüm Yane Yane” *(Söz: Yunus Emre / Beste: Kemal Efendi)*

“Hicaz Ney Taksimi”

“Hüseyni Ney Taksimi”

“Segâh Kanun Taksimi”

KAYIT MÜZİKLER

“Hem Okudum Hem De Yazdım” *(Derleyen: Muzaffer Sarısözen, Düzenleme-Yorum: Kardeş Türküler)*

“Bahçe Duvarından Aştım” *(Söz: Neşet Ertaş, Beste: Neşet-Muharrem Ertaş, Düzenleme-Yorum: Kardeş Türküler)*

“Mecnunum Leylamı Gördüm” *(Söz: Aşık İzzetî, Beste: Aşık İzzetî-Aşık Veysel, Düzenleme: Erkan Oğur)*

“Yazımı Kışa Çevirdin” *(Söz-Beste: Neşet Ertaş, Düzenleme: H. Uğur Önlü)*

“Can Ellerinden Gelmişem” *(Söz: İbrahim Hakkı Dede, Beste: Anonim, Düzenleme-Yorum: Erkan Oğur)*

“Ab-ı Hayat” *(Beste: Mercan Dede)*

“Cahildim Dünyanın Rengine Kandım” *(Söz-Beste: Neşet Ertaş, Düzenleme: H. Uğur Önlü)*

“Nerdesin” *(Söz: Hayrullah Ersöz, Beste: Mercan Dede)*

“Yarim Senden Ayrılalı” *(Söz: Kul Aşık, Beste: Yavuz Top, Düzenleme: H. Uğur Önlü)*

“Bülbülüm Altın Kafeste” *(Derleyen: Muzaffer Sarısözen, Düzenleme: Erkan Oğur)*

“Ab-ı Lal” *(Beste: Mercan Dede)*

“Ab-ı Ru” *(Beste: Mercan Dede)*

“İnsan İnsan” *(Söz: Muhyiddin Abdal, Beste: Fazıl Say, Yorum: Güvenç Dağüstün, Burcu Uyar, Cem Adrian, Selva Erdener)*

“Zahit Bizi Tan Eyleme” *(Söz: Muhy-i, Beste: Anonim, Düzenleme: Fahir Atakoğlu, Aytekin Ataş, Soner Akalın)*

TEŞEKKÜR

Bu projenin ve gösterinin gerçekleşmesi sürecinde emeği geçen başta Esin Çelebi Bayru olmak üzere Konya Uluslararası Mevlana Vakfı'nın değerleri üyelerine, Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi çalışanlarına, Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü’ne, Sahne Sanatları Bölüm Başkanlığı’na, Atölyeler Müdürlüğü’ne, Ağaç İşleri Atölyesi çalışanlarına ve kostüm tadilatlarında emeği geçen Ürküş Aydın’a teşekkürü bir borç biliriz...

BİR AŞK Leyla ve Mecnun